

1704.

1706, 5

8
//

Q. D. B. V.
 EXCERPTA
 CONTROVERSIARUM
 ILLUSTRUM,
 DE
 SPONSA-
 LIBUS,

PRÆSIDE
 VIRO Nobilissimo, Amplissimo,
 Consultissimo atque Excellentissimo
 DN. JOHANNE HENRICO
 FELTZIO,
 J. U. D. Pandect. & Juris Canonici
 Prof. Publ. Ordinario Celeberrimo,
 SOLENNI Disquisitioni

Carolus JOSEPHUS DE ZOLLERN,
 Tabernensis,

Ad D. IX. Octobr. Anno MDCCLVI.

ARGENTORATI,
 Literis JOSIÆ STÆDELII, Acad. Typogr.





Præloquium.



Xhibituro mihi quaecun-
 que meorum
 studiorum specimen,
 præcipua cura obser-
 vabatur, in quam potius materiam
 diverterem, ne operam prorsus
 lusisse videri possem. Equidem
 passim jura nostra infinitas cau-
 sas ingeniorum exercendorum
 gratia suppeditabant, neque fru-
 ctu suo destitutas, neque à de-

A 2 lecta-

lectatione longe alienas. Tandem
 ut ex Jure Civili proponerem,
 quæ & radices in Jure Canonico
 agant, devolutus sum in res ma-
 trimoniales, in quibus quasdam
 circa Sponsalia Controversias
 placido auditorii examini sub-
 jiciendas esse duxi. Si in illis ali-
 qua acu tetigi, erit, de quo mihi
 gratuler; si erravi, agatur me-
 cum, precor tanquam cum ho-
 mine in disciplina adhuc versan-
 te, correcturo, si quid in præsen-
 tiarum minus forte bene posuit,
 imposterum, si sacrarium Themi-
 dispenitus perlustrare contigerit.

Controv. I.

Controversia I.

*An impubes ante septennium
possit contrahere sponsalia?*

PRO affirmativa potest
tentari, quod *l. 4. ff. de spons.*
docet in sponsalibus contra-
hendis ætatem contrahen-
tium definitam non esse, ut in matrimo-
niis, quapropter & à primordio ætatis
sponsalia effici posse, si modo id fieri ab
utraque parte intelligatur. Dicit: à pri-
mordio ætatis, id est, statim accepta vita,
moderata tamen interpretatione, nimi-
rum si hætenus intelligant contrahentes
quod agunt. Verba enim legis alle-
gatæ subsequentiæ; id est, non sint mi-
nores quam septem annis; redolent ma-
num Triboniani vel alicujus interpretis.
Deinde constat ex analogia Juris, ma-
litiæ aliquando supplere ætatem, & ju-
dici-

dicium antevertere annos, quo casu palam est Jura communia quandoque mutari, nam & ordinariè non contrahuntur ante duodecimum annum matrimonia, quod tamen exceptionem patitur, ubi malitia suppleverit ætatem, *cap. 9. X. de spons. impub. c. 6. X. eod.* Accedit, quod per naturam non sit impossibile, septennio minores quoque consensum quendam præstare posse, aliquemque rei intellectum habere. Adde, quod negotia hæc inserviant Reipublicæ, & favor matrimoniorum quæ exitum habere queunt, hinc maximus habeatur. Nec omittendum est, quod in contrahendis sponsalibus plurima dependeant ab illo, in cujus sunt potestate contrahentes, quæ cum Jure veteri jus quoque vitæ & necis in liberos complecteretur, *l. 11. ff. de liberis & posthumis. l. ult. C. de patria potestate.* quid impedit, quin in ipsis cunis sponsalia potuerint intervenientibus parentibus celebrari, cum pater præsumatur liberis suis bene
 pro-

prospexisse, *arg. princ. instit. de satisfat. tut.* Neque abludit, *l. 7. §. 1. ff. de spons. l. 12. princ. ff. eodem*, ubi consensus liberorum præsumitur non repugnare voluntati parentis, si non evidenter dissentiant.

Tandem quæ quoad intellectum, consensusque præstationem magna apprehenditur differentia, inter septennio paulo minorem & paulo majorem? Si enim excludas favorem matrimonialem, parentum voluntatem, & his velificantes leges, in neutro adhuc magna consilii vis, quam quidem in tam seriâ re exigere videntur, elucescit.

Attamen negativæ sententiæ calculum apponimus nostrum. Fundamentum trahimus ex ipsa allegata *leg. 14. ff. de spons.* ubi præcise ad sponsalia contrahenda requiruntur ad minimum septem anni, quo termino infantia desinit & pueritia incipit, *l. 1. §. 2. ff. de administrat. & pericul. tut. l. 18. C. de Jure deliberandi.* Infantes plane judicio carent, quod jam cen-

censetur se exerere, si infantia prætervecta fuerit; §. 9. *Instit. de inut. stipulat.* Pueritia autem medium spatium est inter infantiam & pubertatem, l. 8. §. ult. C. de *Jure deliberandi*. quæ ætas consilium quidem sibi dare non potest, ab aliis tamen datum quodammodo accipere. Consentit Jus Can. c. 4. & 5. X. de *despons. impub.* Nec obscura ratio est, cum eorum, de quorum sponsalibus agitur, consensum requirant leges, l. 11. 13. ff. de *spons.* infantes autem aut non possunt fari, aut per ætatem de nulla adhuc re iudicium ferre, l. 32. §. 2. ff. de *acquirend. vel admittend. possess.* hinc comparantur furiosis, l. 60. ff. de *rei vindicat.* Adeo ut nec à parentibus infantum nomine facta sponsalia obligent, etiam si fuerit adjecta pœna, c. 1. c. 30. q. 2. cap. 1. X. de *despons. impub. in 6.* Breviter in septennibus leges & canones præsumunt, illos non esse incios eorum, quæ aguntur, iisque inesse facultatem cum iudicio consentiendi parentibus tutoribusque

Quod Modestinus *dicta lege 14.* innuit,
hinc & Jus Canonic. non admittit spon-
salia infantum ante septennium, non tam
propter ipsum annorum curriculum,
quam ob præsumptum Judicii competen-
tis defectum, *c. 1. X. de despons. impub. in
6. c. 4. 12. X. de despons. impub. Confer.
Beust. de spons. q. 3. § 4.*

Controversia II.

*An sponsalia clandestina, id
est, clam remotis testibus
contracta producant effe-
ctam matrimonij?*

Negantium causam tuentur odium
clandestinitatis, suspicio dolo-
rum, & corruptelarum, dignitas
matrimoniorum, difficultas probatio-
num &c. Hinc clandestina conjugia pe-
nicus inhibemus, ait *Innocentius III. c. 3.
X. de clandest. spons.*

B

Verum

Verum ob favorem matrimoniorum Juris rigorem æquitate temperaturi, existimamus : clandestinas tales desponsationes vim habere & producere effectum matrimonii, cum & aliquando, ut majus evitetur incommodum, minus toleretur. Hinc & unanimis fere Canonistarum est sententia, solam clandestinitatem per se matrimonium non vitiare, utroque fatente, se clam contraxisse, si præsertim aliis sponsalibus non præjudicetur, neque aliud obstet impedimentum; vide citatos à *Petro Heig. l. 1. q. 22. n. 28.* quo præprimis facit Alexander III. *in c. 2. X. de clandest. spons.* ibi: ab Ecclesia recipienda sunt & *comprobanda, tanquam à primordio in Ecclesia conspectu contracta.* Nimirum defectus testium sponsalia quoad essentiam non facit irrita, nisi ubi diserte hoc sancitum est, alias testes tantum ad probationem requiruntur, qua, ubi utraque pars contrahens fatetur, opus non est.

Controv. III.

Controversia III.

An sponsalia clandestina, id est, clam parentibus celebrata subsistere queant?



Landestinatorum sponsaliorum in hoc sensu nullam mentionem facit speciatim Jus Civile; si autem examinemus Jus Canonicum, illud potius verbis quam ipsa re de illis agit, c. 26. X. de spons. Nam & ipse titulus, qui de clandestina desponsatione inscribitur, revera conceptus est de ipso matrimonio; *Canisus in hunc titulum.*

Videtur præferenda esse negativa, non tam ex eo, quod sponsalia sint stipulationes & mutæ promissiones, l. 1. 2. ff. de spons. jam vero stipulans sibi videtur stipulari ei cujus Juri est subjectus, & promittens vicissim, §. 4. Instit. de inutil. sti-
 B 2 pu-

pulat. quam, quod hic speciatim interfit eorum, quorum in potestate sunt contractantes, ne quisvis familiæ suæ ipsis invitis adscribatur. Hinc ipsorum consensus requiritur; quem præterea leges etiam expresse exigunt, *l. 7. §. 1. ff. de spons. l. 2. ff. de rit. nupt. §. 12. Instit. de nupt.* cum tales adhuc nescire censeantur quid sibi expediat, *l. f. C. de repud. N. 22. c. 19. in fin.* Addatur dispositio Juris Canonici, *c. 3. c. 30. q. 5. §. c. 32. q. 2. c. 12.* & Juris Romano-Germanici in *R. l. de A. 1548. c. 21.* Hinc & propter spretum parentum consensum possunt carcere vel alias extraordinarie coerceri. *Carpzov. in Jurisprud. Ecclesiast. lib. 2. t. 3. definit. 50.* quod in Belgio extenditur quoque ad adjuutores *art. 13. Politic. Holland. & Carol. constit. de Anno 1540.*

Verum enim vero debet hic studiose distingui inter dispositionem cujusq; Juris, & effectum ejusdem; non enim statim sequitur, requiritur hoc vel illo Jure consen-

sensus parentum ad sponsalia, & qui citra eum contrahunt, puniuntur. Ergo illud ipsum sponsalia sine consensu parentum contracta jubet esse nulla. Equidem de Jure Civili Romanorum res evidens est per *l. 11. ff. de stat. hom. §. 12. Instit. de nupt.* At Jure Naturali primum, quod utique liberos etiam adstringit ad rogandum à Parentibus consensum in isthoc maximi momenti negotio, non tamen ideo conventio non observata hac lege, nulla est, *vid. Puffend. de J. N. & G. lib. 6. cap. 2. n. fin.* Neque porro Jure Canonico omnis illi valor denegatur, *vid. cap. 2. X. de clandest. despons. & Concil. Trid.* Sed & in plerisque Germaniæ locis id obtinet, ut liberi quidem puniantur, sed actum ideo non censeatur nullum, *vid. Strauch. Diss. 3. ad R. l. n. 30.* quod præcipue locum habebit, ubi res non amplius est integra, nuptiis sponsalia jam subsecutis. In Gallia de cætero non sponsalia modo, sed & nuptiæ sine parentum consensu contractæ

nulla declarantur, etiamsi jam liberi inde fuerint progeniti.

Controversia IV.

An sponsalia conditione adjecta, quæ omnino extitura, valeant perinde ac si pure contracta sint?

Interpretes communiter conditiones solent dispescere in necessarias, quæ vi & necessitate naturæ existere debent, ex. gr. si sol orietur in cancro, si amita morietur &c. & accidentales, quarum eventus fortuitus est, ex. gr. Si Titius consul erit. Jam vero certum est, quod eventus necessitas, reique futuræ veritas conditionis effectum, quo minus negotium interim suspendatur, donec casus eveniat, non impediunt, l. 45. §. 3. ff. de V. O. l. 40. §. 2. ff. de condit. & demonstr. ut si id quod in conditione ponitur, cer-

certe necessarioque sit eventurum. Hactenus ergo videtur esse differentia inter sponsalia pure contracta, & sponsalia sub conditione, quamvis necessario effectum suum habitura, Dicit quoque potest, non obstare conditionem in præsens & præteritum tempus esse relatam, cum tamen hæc jam certa sint vel certa fuerint.

Verum nitimur effato Ulpiani *l. 9. §. 1. ff. de Novat.* qui sub conditione stipulatur, quæ omnino est extitura, pure videtur stipulari, & Papiniani in *l. 79. ff. de condit. & demonstr.* qui dicit: purum esse legatum relictum sub conditione, quæ non potest non existere. Nam in genere conditio supponit eventum, de quo contractantibus nondum notum est, an extiturus sit, annon. Quia itaque hoc in nostro casu certum est, eventum pactum extiturum, ideoque non potest habere vim conditionis. Spes enim tantum futuræ obligationis in conditionatis sponsalibus est, non autem ipsa obligatio, *l. 54. ff. de V. O.*

V. O. Hic autem res certa est, quamvis differatur. Hinc dicendum: quoties inveniuntur additæ formulæ tales, ex. gr si sol orietur in cancro, si amita morietur: sponsores non tam respexisse ad existentiam eorum, quam tempus celebrandi matrimonii rejecisse post tempus mortis amitæ, post ortum solis in cancro, ut pure sit facta stipulatio, sed in diem dilata actio, l. 79. ff. de condit. & demonstr. Hoc tamen admittimus, si amita actu ægrotat, spondentes si morietur, videri eo direxisse sermonem, ut intelligant: si morietur ex hoc morbo; & tunc agnoscimus conditionem factam, quæ, cum ratione suæ existentiae incerta sit, recte obligationem suspendit.

Controversia V.

An conditio impossibilis adjecta sponsalibus illa vitiet?



I analogiam Juris Civilis sequimur, nullum fere dubium remanet,

net, quominus affirmativa nobis placere possit. Sponsalia etenim nihil aliud censerentur, quam contractus, ideoque consensum exigunt contrahentium; jam autem in omnibus contractibus ne unico quidem excepto manifesti juris est, ut per adjectionem impossibilis conditionis irriterentur, cum ea equidem consensum excludat, §. 11. *Instit. de inut. stipular. l. 31. ff. de O. et A.* adeo ut potius ludere & cum ludibrio virginem rejicere videatur, qui sponsalibus conditionem impossibilem adjicit, quam contrahendi animum habere. Par causa est conditionum lege impossibilium seu turpium, sub quibus contractæ stipulationes plane nullius sunt momenti, *l. 26. ff. de V. O.* ex iisque actio non datur, *l. 27. ff. eod.* Quid autem sunt aliud sponsalia quam ejusmodi negotium. *l. 1. ff. de spons.* Suadet idem publica honestas, matrimonii dignitas, & ne tam seria resjocis vim debeat.

Verum quicquid de Jure Civili vexatæ huic controversiæ objiciatur, attamen re-

C

cipi-

cipiendam ducimus negativam propter
textum manifestum *Gregory IX. in c. ult.*
X. de condit. despons. appositis, qui etiam
singularitatis rationem notanter allegat, &
constituit in favorem matrimonii, tum
ne res tam seria videatur lusu peracta. Nec
enim par est ut utile per inutile vitietur,
c. 37. X. de R. J. in 6. neque obstat con-
sensus defectus in contrahentibus, is enim
suppletur per auctoritatem Legis. Simpli-
citer quoque adjectio impossibilis condi-
tionis non vitiat omne negotium, uti vi-
dere est in ultimis voluntatibus & legatis,
in quibus cum id benigne contra com-
munem Juris rationem receptum sit, cur
idem res favoris plenissima matrimonium
non persuadeat? Et haec Pontifex im-
becillioribus succurrit, petulantiamque,
consentientium in rem in quam non de-
bebant consentire, coërcet, consensu quo-
ad cœtera validato. Qui enim consen-
sit, cum non deberet, eum consensum
nunquam in suam partem inque suam
com-

modum interpretari debere æquitatis videtur esse.

Controversia VI.

An sponsalia per metum illatum contracta valeant?



Vi in affirmantes partes eunt, his forte moventur, quod coacta licet voluntas tamen voluntas sit. Vult enim, quodcunque agit, qui metu coactus agit, atq; voluntatem suam, si non omnino liberam, remissam tamen interponit contractui, *arg. l. 21. ff. §. 5. quod met. caus. ibi: tamen coactus volui &c.* His consequenter vult sponsalia celebrare metu compulsus, qui forte vult præsentem mortem effugere, addunt *l. 22. ff. de rit. nupt.* Si patre cogente duxit uxorem, quam non duceret, si sui arbitrii esset, contraxit tamen matrimonium, quod inter invitos non contrahitur, maluisse hoc videtur. Quæ autem circa coactionem dicta sunt,

accommodari quoque possunt metus illationi. Porro in toto Jure Civili nusquam agitur de restituendo in integrum eo, qui metu perterritus sponsalia constituit, quod si ita esset, Imperat. & Jurisconsulti non omisissent, cum tamen plurima circa contractus per metum factos tradiderint. Objiciuntque *l. 21. princ. ff. quod vi metu ve &c.* ubi metu facta promissio subsistit, quod præsentis est casus. Militat tandem favor matrimonii, in quo semper spectandum, ut negotium potius valeat si possit, quam ut effectu suo careat.

Nos tamen his non obstantibus negativam sententiam tuemur. Liberrimus enim & nullo vitio impeditus consensus requiritur quoad sponsalia constituenda in utroque contrahentium, *l. 11. ff. de spons. animi in unum debent conspirare*, non sentit qui metu adigitur invitus, *l. 1. ff. quod met. caus. &c.* ore consentit, animo non consentit, *l. 1. §. 3. ff. de pact.* Hinc dici posset quæcunque Imp. & Jcti statuerunt de

de eorum rescissione & nullitate, quæ vi metuve contracta sunt de præfenti quoque quæstione, & si non κατὰ τὸ ῥητὸν tamen κατὰ τὴν διάνοιαν, esse intelligenda, *arg. princ. Instit. de legit. agnat. tut.* ait Prætor, quod metus causa gestum erit ratum non habebō, *l. 1. ff. quod met. caus.* loquitur indefinite adeoque universaliter, quia utrobique par ratio.

Verum hodie non est opus, ut ad restitutionem in integrum hoc in casu recurramus, cum in hac materia Juri Canonico potius stemus; quod autem Jus Canonic. attinet, illo contracta metu sponsalia ipso jure irrita seu nulla dicuntur. *Gloss. in c. 2. X. de his qui vi metuve.*
Gloss. in c. 22. caus. 22. quæst. 4. c. 2. X. de eo qui duxit in matrimonium c. 13. X. de spons. c. 14. c. 29. X. eod.

Controversia VII.

An sponsalia errore contracta subsistant?

Vide-



Idetur in genere sponsalia, in quibus intervenit error, vitium contrahere, illa enim requirunt consensum *l. 4. princ. ff. despons. l. 7. §. 1. ff. b. l. 11. ff. ibi: error autem excludit voluntatem*, adeoque consensum, *l. 116. §. 2. ff. de R. J. l. 15. ff. de Jurisdic. l. 20. ff. de aqua pluvia arcenda*. Nam error non dicitur Jus facere, accedit & dignitas negotii sponsalicii, quod cum intendat individuum vitæ consuetudinem & communionem tam sacrorum quam profanorum *l. 1. ff. de rit. nupt.* rationis est, ut contrahentes legem hic sibi apertissime dicant, nam in omnibus negotiis, ait Pomponius *l. 57. ff. de O. & A.* contrahendis sive bonæ fidei sint sive non, si error aliquis intervenit ut aliud sentiat puta qui emit, vel qui conduit, aliud qui cum his contrahit nihil valet, quod actum sit, & idem in societate quoque (adjicimus matrimonii) coercenda, respondendum est, ut si dissentiant aliud

liud alio existimante nihil valet ea societas quin consensu consistit.

Nobis placet sub distinctione hanc controversiam decidere, error vel est circa essentialia & omnino necessaria, vel est circa accidentalia, ille vitiat, non hic, est autem illa circa ipsam personam, *l. 9. ff. de contrah. empt. Gloss. in c. 1. caus. 29. quest. 1.* ejusque intrinsicam qualitatem ad matrimonium exactam, e. gr. ut virgo non sit vitata, *l. 5. C. de spons. arg. l. 9. §. 2. l. 14. ff. de contrah. empt.* adeo ut si ipsam quoque cognoverit, eapropter sponsalia non restituantur, *Carpz. Jurisprud. consist. l. 2. t. 10. desin. 187. § 198. Lessus de Justitia § Jure CC. dubio 3. n. 29.* utique si inscius devirginationis illam sibi desponsaverit nam scienti non ignoscitur, *l. 1. in f. ff. de act. empti. l. 43. §. 1. de contrah. empt. l. 203. de R. J. c. 8. §. X. de R. J. in §.* Error circa accidentalia non infirmat sponsalia. ex gr. error nominis, modo de corpore constet. *l. 32. ff. de V. O. l. 9. §. 1. ff. de con-*

contrah. empt. circa bona animi. c. i. c. 29. quest. 1. fortunæ vel corporis, arg. l. 43. §. 1. ff. de contrah. empt. bona animi & corporis ita intelligimus, ne obstant matrimonii essentiæ & naturæ, id est ut sponsa non sit vitiata juxta distinctionem superiorem.

Controversia VIII.

An sponsalia de presenti inter impuberes, si adveniente pubertate sequantur actus conjugales, non tamen copula, vim matrimonij habeant?

Ro affirmativa communiter allegatur, *cap. unicum de despons. impub. in 6.* ibi: per cohabitationem eorum mutua, seu alias verbo, vel facto ipsorum liquido apparet eosdem in

in eadem voluntate perdurare, & in sequentibus nisi per carnis copulam subsecutam vel aliquem modum alium &c. quibus verbis videtur innuere Pontifex, non præcise voluntatem matrimonii declarari per copulam, sed & aliis actibus matrimonii illativis tolerabilibus in sponsis, in decentibus in aliis, quales sunt oscula, amplexus &c. nam ajunt eo ipso perseverantiam eorum voluntatis testationem exhiberi, & amplexus præsumptionem inducere, tum & ejusmodi actus esse analogos conjugalibus. Tandem quoque probabilis inde conjectura pro matrimonio surgit, ut evitetur peccatum. Potest & dici oscula intervenientia alios juris effectus producere. Hinc vasallus feudo privatur qui turpiter lusit cum uxore domini, quod recte interpretes de osculationibus etiam lascivis intelligunt, *1. feud. 5. § 2. feud. 24. Rittershusius partitionibus feudalibus. 2. c. 5. n. 94. arg. l. 1. §. 2. ff. de extraord. criminibus.*

D

Sic

Sic si osculum intercefferit sponsa non restituit nisi dimidium sponsalitiæ largitatis, si non intercefferit totam restituit, *l. 16. C. de donat. propter nuptias.*

Contra nos adstipulamur negativæ moti allegato Pontificis textu, *cap. unico de despons. impub. in 6.* qui satis perspicue carnalem copulam vel aliam novam declarationem consensus in matrimonia vel verbis vel factis expressam, verbis ex. gr. si denuo palam contrahant sponsalia de præsentis, factis ex. gr. si sponsus sponsam in domum suam deducat, cœterum ex osculis non potest simpliciter colligi sponsio, *Sanchetz l. 1. de matrim. Disput. xxii n. 6.* cum & invitis possint oscula surripi & incogitantes brachiis circumfundi. Id enim receptum est ne suspectæ pudicitia teneatur quæ sibi osculum imprimi patitur, præcipue, si mos regionis ita ferat, ut salutatio ex. gr. fiat osculando, uti testatur de Batavis *Brouer. de jure connubiorum l. 23. 16. § 2. 25. 3. 3.* de Gallis quo-

quotidiana experientia, quam consuetudinem si non omnes moratiores gentes suam fecerunt, suam forte facient. Hoc tamen temperamentum adjiciendum esse censemus, si puella incertior paulum, ut solent, sponsori dicat: *Er küsse mich/ zur Beträffung unserer Ehe-Verlöbnuß;* & is serio infigat basium tunc sponfor non amplius poterit ejusmodi actum contra matrimonium interpretari. Quamvis hic oscula potius sint signa declarati de novo consensus, quam ut exinde unica matrimonii vis accersatur.

Controversia IX.

*An sponsalia dissolvantur
propter sponsi absentiam?*



Vi affirmant, concludunt forte ex absentia præsumi dissensum factum, adeoque renunciatum

D 2

esse

esse sponsalibus, quæ renuntiatione etiam unius dissolvuntur de Jure Civili, *l. 1. 2. § 5. C. de spons.* Imo nec omnino recusantes de Jure Canonico compelluntur conjungi *c. 2. § 17. X. de spons.* alias etenim sponsa videtur elusa, cui tamen succurrunt leges, ne occasionem nubendi omitat propter culpam alterius, *l. 2. C. de spons. l. 2. C. de repud.* Qui negant, opponunt dignitatem & sanctimoniam matrimonii, quod non debet levibus ejusmodi causis subjici, nam & in conjunctionibus non solum quid liceat considerandum est, sed & quid honestum sit, *l. 179. ff. de R. J.* nec alii contractus propter absentiam unius vel alterius distrahuntur, addunt & *l. 17. ff. de spons. § l. 1. princ. ff. de his qui not. infam.* nempe infames fieri, qui post contracta sponsalia ad alia transfiliant.

Nobis sub distinctione hic respondendum esse videtur, aut temporis determinatio est adjecta tanquam conditio vel non; si illud, propter absentis moram solvitur

vitor obligatio, c. 22. X. de spons. nisi vis
 major impedierit, dicto c. 22. l. 17. ff. de
 spons. l. 16. ff. ex quibus causis maiores, l. 23.
 §. 1. ff. de receptis arbitris. l. 2. C. de annali-
 bus exceptionibus. nam tunc terminus fa-
 cto præstando præfinitus, ipsam vim obli-
 gationis limitat atque restringit. Si non,
 tunc haud procedit dissolutio, nam rei
 consummandæ gratia tempus contractui
 perfecto adjectum & expirans non mu-
 tat obligationem, l. 23. §. 1. ff. de receptis
 arbitris. Terminus enim hic magis ma-
 turandi matrimonii quam obligationis e-
 lapso tempore extinguendæ gratia pacto
 accedit. Distingui quoque potest ex l. 17.
 ff. de spons. inter absentiam causariam, &
 non causariam; ita ut illo casu sponden-
 tes debeant expectare tempus, hoc au-
 tem non, sed juxta temperamentum le-
 gum & Judicis arbitrium res est
 decidenda.





*Um prestas curam circa sponsalia,
Frater,*

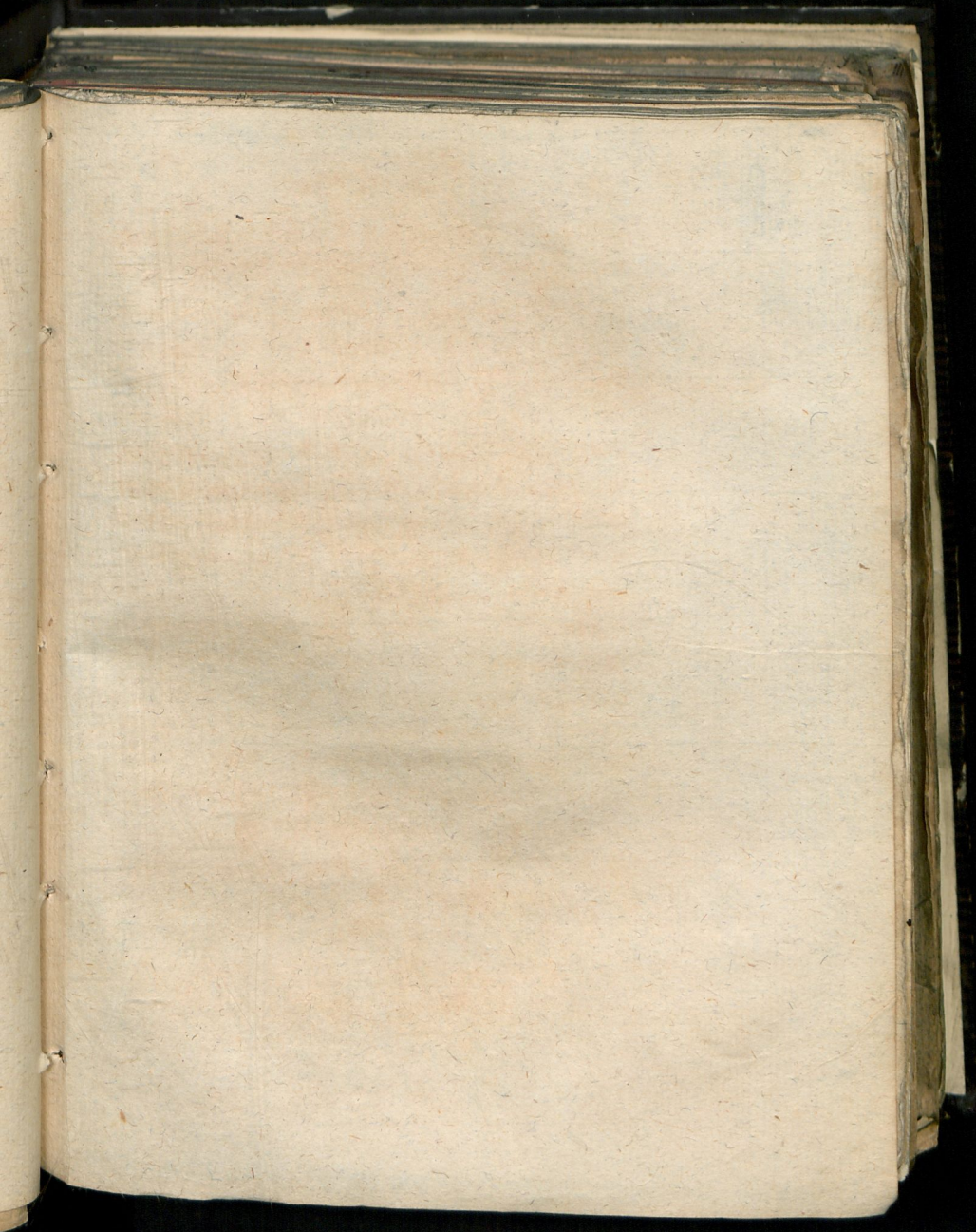
*Hic etiam qua mens sit mea, sci-
re cupis.*

*Accipe: defendas hæc nunc feliciter, opto,
Hæc quoque post in eas suaviter, optat
idem.*

Qui tuus est ex animo fidelissimo
Frater

JOH. IGNATIUS DE ZOLLERN,
J. U. L^{us}.





Straßburg, Diss., 1704-08

ULB Halle

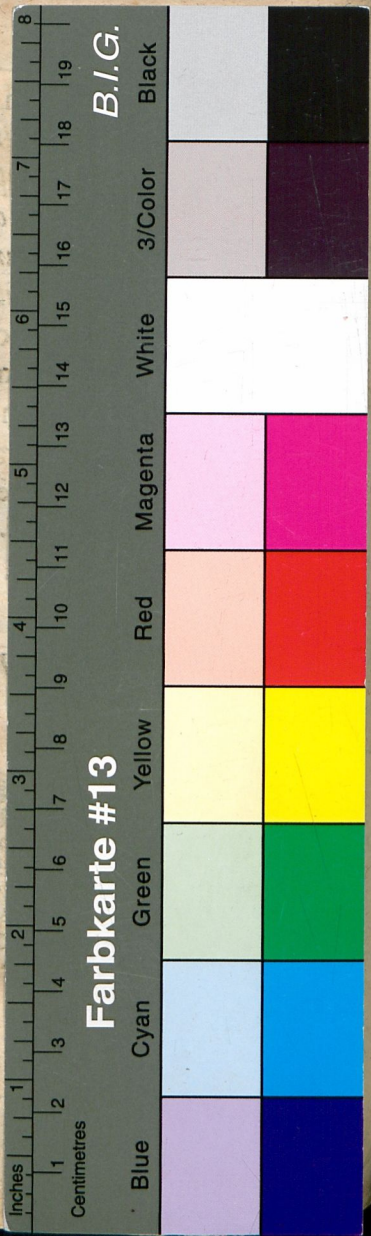
3

005 359 848



VD 08





1794.

1796, 5.
8
11

Q. D. B. V.
EXCERPTA
CONTROVERSIARUM
ILLUSTRIMUM,
DE
SPONSALIBUS,

PRÆSIDE
VIRO Nobilissimo, Amplissimo,
Consultissimo atque Excellentissimo
DN. JOHANNE HENRICO
FELTZIO,
J. U. D. Pandect. & Juris Canonici
Prof. Publ. Ordinario Celeberrimo,
SOLENNI Disquisitioni
finit

CAROLUS JOSEPHUS DE ZOLLERN,
Tabernensis,
Ad D. ix. Octobr. Anno MDCCVI.

ARGENTORATI,
Literis JOSIÆ STÆDELII, Acad. Typogr.

